

ПРИКЛАДНІ СОЦІО- КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Лекція I

**МІФОЛОГІЧНА ТА СИМВОЛІЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ
КОМУНІКАТИВНОГО ПРОСТОРУ**

Технологія (— майстерність, вміння)

- сукупність прийомів і способів одержання, обробки й переробки сировини, матеріалів, інформації, що здійснюються у різних галузях виробництва
- наукова дисципліна, що розробляє й вдосконалює прийоми і способи діяльності
- сукупністю методів, які застосовуються у певній логічній послідовності

Соціально-комунікаційна технологія

- — це система взаємопов'язаних і взаємообумовлених методів, методик та процедур, спрямованих на внесення змін, перетворення предмета, досягнення конкретного кінцевого результату
- — певний спосіб здійснення людської діяльності щодо досягнення суспільно-значимих цілей
- Вона містить діагностичні, формуючі та оцінні складові і спрямована на розв'язання певного типу (кола) соціальних проблем.

Класифікація СК технологій

- Соціальні інститути, як найбільш раціональна форма організації людей
- Соціальні процеси — цілеспрямовані зміни навколишньої соціальної реальності в часі та просторі
- Соціально-перетворювальна діяльність як увідомлена діяльність суб'єкта щодо модифікації об'єкта
- Соціальна система, як комплексна структура, що має певні функції

Елементи соціально-комунікаційного проекту

- місія, мета, задачі,
- цільова група (аудиторія),
- умови, у яких він буде виконуватися,
- наявні ресурси (можливості),
- терміни й етапи,
- проміжні результати, кінцеві результати (опис кінцевого результату),
- показники (критерії) ефективності виконання, система й показники моніторингу.

Основні ознаки СК технології:

- спрямована на зміну поведінки людини, її настроїв, ставлень, мотивів, цінностей;
- орієнтація на вирішення конкретної проблеми людини або групи людей;
- аналіз та врахування конкретного соціального і природного контексту, в якому перебуває клієнт (об'єкт впливу);
- наявність конкретної мети, деталізованого образу кінцевого результату;
- наявність цілей, що розкривають (деталізують) мету та обумовлюють планування і змістовне наповнення етапів діяльності;
- структурність і системність (взаємозв'язок і взаємообумовленість складових).

Особливості СК технологій:

- за своєю природою **складніші** елементів фізичного світу, тому що є елементами суспільної структури у всьому їхньому функціональному й структурному різноманітті;
- властива значно більша детермінованість ;
- розглядаються як адаптивні системи, що мають велику гнучкість своїх параметрів і елементів;
- розглядаються як інституціональні утворення, які характеризуються реалізованими функціями;
- до технологічного процесу включаються методи й прийоми з різних наук або сфер професійної діяльності

● 27.00.06 – Прикладні соціально-комунікаційні технології

● **I. Формула спеціальності:** Галузь науки, яка вивчає історію, теорію, методологію, організацію, становлення прикладних комунікаційних технологій в системі соціальної діяльності (в науці, політиці, виробництві, культурі, освіті тощо).

● II. Напрями досліджень:

- історія, теорія та методологія формування інформаційних середовищ взаємодії суб'єктів соціальної діяльності;
- соціально-комунікаційні технології позиціювання суб'єктів соціальної діяльності в суспільстві (ПР, реклама, іміджмейкінг, бізнес-комунікації тощо);
- комунікаційний образ суб'єктів суспільних відносин;
- використання ЗМІ при здійсненні зв'язків з громадськістю;
- управління ПСК технологіями; - організація діяльності служб та агенцій (ПР, рекламних агенцій тощо);
- спеціалізовані PR-технології (політичні, консалтингові, журналістські);
- публічні зв'язки з державними структурами; - прес-стратегія та форми її реалізації в соціально-інформаційному середовищі; - концепція іміджмейкінгу; - маркетингові комунікації; - аналітична підтримка PR-діяльності;
- соціальне проектування комунікаційної дійсності, реалізація соціально-технологічних програм; - етичні й правові аспекти в системі ПСК;
- ПСК в управлінні проблемами й кризами;
- підготовка кадрів у галузі ПКТ, розроблення та впровадження нових професійних стандартів підготовки кадрів.

Людина існує ні би в двох світах - реальному й ілюзорному

Роль ілюзорного світу значна, його психологічна комфортність і привабливість в порівнянні зі світом реальним обумовлюються наступним:

- він принципово «неперевіряємий», отже, в ньому менше розчарувань;
- він ірраціональний, тому сприймається як безальтернативна даність;
- він гармонійний, цілісний, несуперечливий, тому у більшості викликає позитивне ставлення;
- у ньому інша ієрархія, сприйнята як керована нами, тому ми впевнені, що можемо на нього впливати;
- завжди виключно доброзичливо спрямований на людину;
- він звільняє від « мук вибору і відповідальності» - людина поводить ся так, як йому показують, як поведуть ся привабливі герої рекламних роликів або іміджевих акцій.

-
- Соціальні технології будуються на способах організації комунікативного простору.

Г. Почепцов виділяє його:

- символічну організацію,
- візуальну,
- міфологічну,
- подієву,
- комунікативну.

символічна організація комунікації

- Символ містить у собі більше інформації, ніж звичайне слово
- Символ, як правило, опирається на більш давній арсенал впливу, ніж сьогоденні наші реалії.
- Символ — це те, що вже впливало на наших предків як ефективний інструментарій.
- Символи акумулюють людський досвід, відзначаючи його ключові моменти.
- людство породжує символи й бореться за символи

- Символи чітко відокремлювали одне від одного події, простори й час.
- виступають в ролі скріп між різними історичними періодами.
- Символи своїми відсиланнями на минулий досвід виступають у ролі певного зм'якшення реальної динаміки світу.
- Світ втрачає свою динаміку, стикаючись із символами. Символ у цьому плані гальмує занадто швидкий плін часу.
- Символ є колективним, слово одночасно колективне й індивідуальне. Тому символ має більш високий статус, ніж слово.

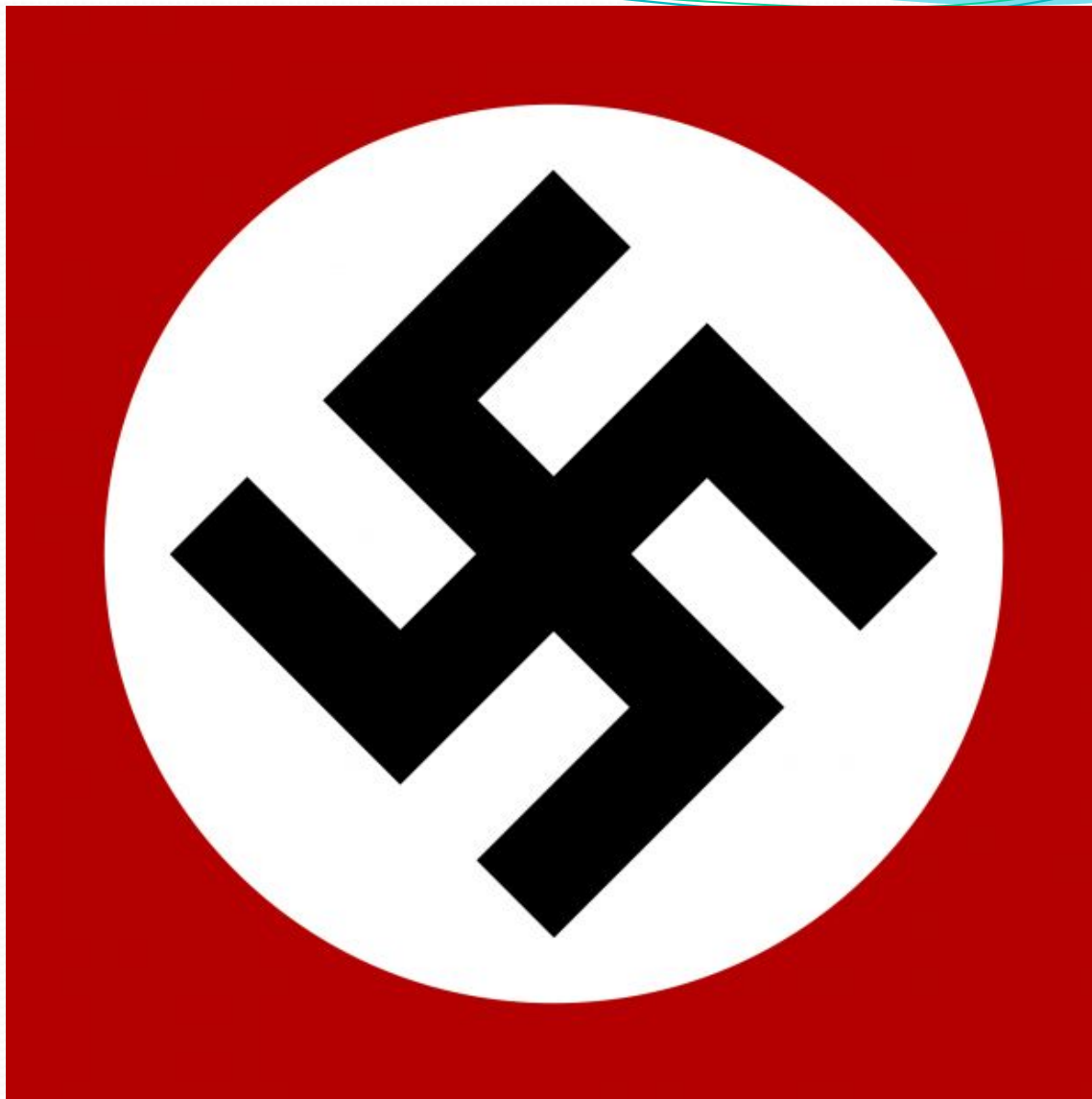
- Символи рідко вступають у протиріччя один з одним
- Вони живуть кожний у своїй ніші.
- зіткнення свідомо створюються людьми, штучно фіксуючи сферу застосування символів.
- Символи не складаються в загальну граматику, її під них підганяють люди.
- Символ ідеальний для будь-якого комунікатора, тому всі технологічні системи комунікативного впливу обов'язково опираються на символи.
- Використання символів пов'язано з великими соціальними й ідеологічними рухами (християнство)

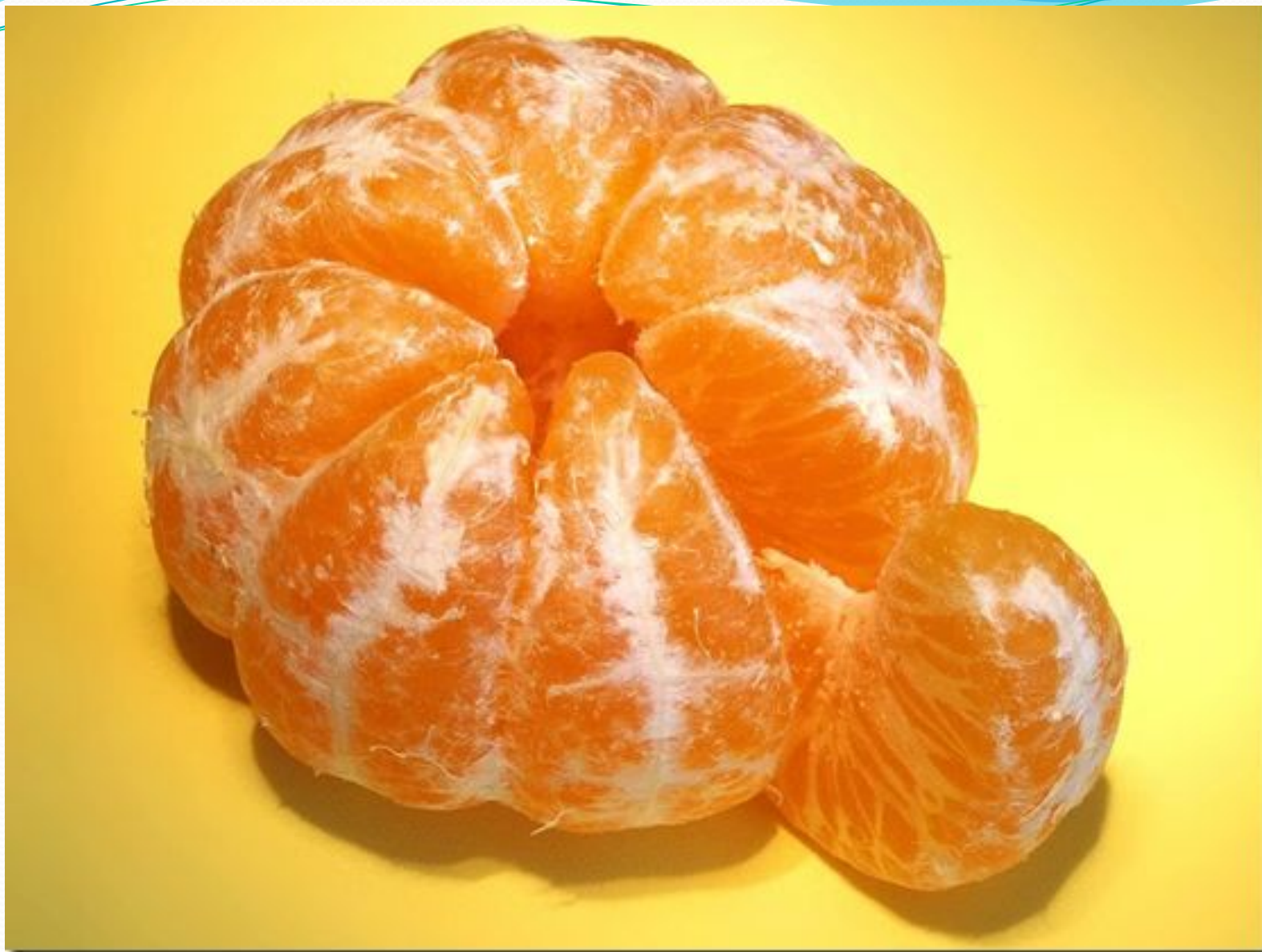

사랑해주세요요

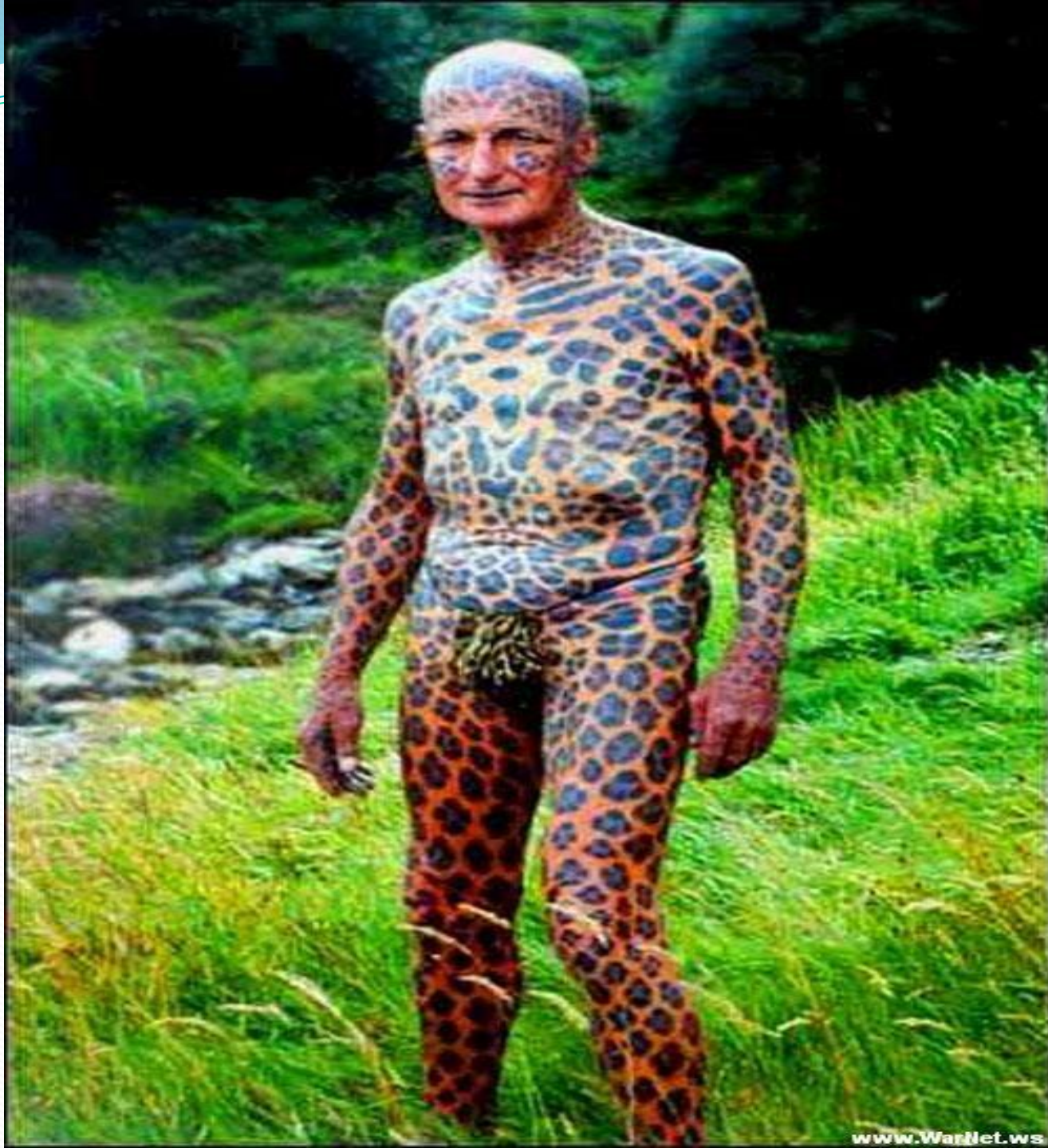

This new map belongs to the family of Cylindrical Equal Area projections in which the latitude and longitude lines form a rectangular grid. Other projections in this family include the Lambert, Gall, Behrmann, Edwards, and Peters projections. In the present case the "cylinder" is assumed to wrap round the globe and cut through it at $27\frac{1}{2}^\circ$ north and south. In order to preserve the equal area property the shapes of the landmasses become progressively flattened towards the poles, but shapes between 45° north and south are well preserved.

Міфологічність комунікаційного простору

*Міф є вигадка, яка отримала визнання
усього суспільства Платон*

- сучасний реципієнт новітнього міфу, зокрема рекламного, вимагає наукових чи псевдонаукових аргументів, підтверджень — тимчасом, як рецепція архаїчного міфу була заснована на вірі членів соціуму;
- — віра у відтворену в міфі картину буття для членів архаїчного соціуму була обов'язковою і фактично містила момент примусу — в сучасному ж суспільному дискурсі (у сферах реклами, політики) механізми долучення членів соціуму до певного міфу не примусові, а маніпулятивні.

- у давніх міфологіях їхня поява передбачала участь надприродних сил — у сучасних міфах ця ознака авторства здебільшого втрачається;
- — на відміну від архаїчної міфології, у сфері функціонування сучасного суспільного міфу автор або, частіше, автори потенційно можуть бути відомі, нехай і не широкому загалу;
- в архаїчний період міфотворення суб'єкти міфотворчості, її поширювачі є носіями міфу, які в нього вірять, — автори ж сучасних міфів не доконче вірять у позиціоновану ними систему поглядів;
- — архаїчний міф передбачав наявність поширювачів/посередників
- долучених до "вищого знання" (наприклад, жерців, шаманів тощо) — у сучасному дискурсі суспільний міф, яким зокрема, вважаємо рекламу, часто не потребує такого посередництва, хоч у ряді випадків ця риса міфу помітно зберігається: так, у рекламній сфері подібними ознаками володіє мережевий маркетинг.

-
- Історична пам'ять містить спогади про події, які відбулися в житті спільноти, натомість міф – це розповідь про події, які мають сакральний характер для суспільства / соціальної групи.
 - Міф – це “живий” виклад основних релігійних догматів
 - Міф не обов'язково має бути представленим у вигляді розповіді
 - Міф – це різновид колективних уявлень
 - Міф є епіфеноменом соціального, тобто породжується суспільством
 - Міф є елементом культурної системи

- Міф може виникнути на основі певної розповіді, яка потім “обростає” інтерпретаціями, що відповідають соціальним потребам і обумовлені певними етнічними / національними культурами
- Міф відіграє вагомую роль у соціальному житті
- Він виконує такі функції:
 - а) ритуальну (пояснює та обґрунтовує ритуали)
 - б) соціальні
 - в) індивідуальні (заспокоює емоційні та екзистенційні потреби індивіда; надає сенсу практичному знанню та діям).

Сучасні міфи

Єва в раю зірвала яблуку с древа пізнання >>>>

- Вовки полюють зграями >>>>
- Миші дуже люблять сир, а їжаки-яблука >>>>
- Бактерії шкідливі для організму >>>>
- Вегетаріанська їжа природня, їсти м'ясо — протиприродньо >>>>
- Рослинна їжа корисніша за тваринну >>>>
- Білявки менш розумні ніж брюнетки
- Рак- невиліковна хвороба
- СНІД - найбільш небезпечна хвороба

Функції, пов'язані з соціальним порядком:

- легітимізація існуючого соціального порядку;
- надання престижності традиціям групи;
- забезпечення соціального порядку;
- зняття соціальної напруги;

Клод Леві-Строс

Функції, пов'язані з соціальними взаємодіями:

- нав'язування індивідам цінностей та норм;
- нав'язування індивідам моделей поведінки.

- “Національний міф” отримує наступне визначення:
“сміслові поле, що в ньому утворюються та відтворюються уявлення членів нації про її минуле, які мають сакральний характер”.
- *національні міфи легітимізують існування нації, надають їй престижу, забезпечують національну солідарність*

Моделі поведінки:

- авторитаризм;
- ксенофобія;
- самопожертва;
- самообмеження

- Е. Сміт виділяє наступні елементи системи національних міфів: міф про виникнення нації; міф про місцезнаходження і міграції; міф про спільне походження; міф про героїчну добу; міф про занепад; міф про відродження.

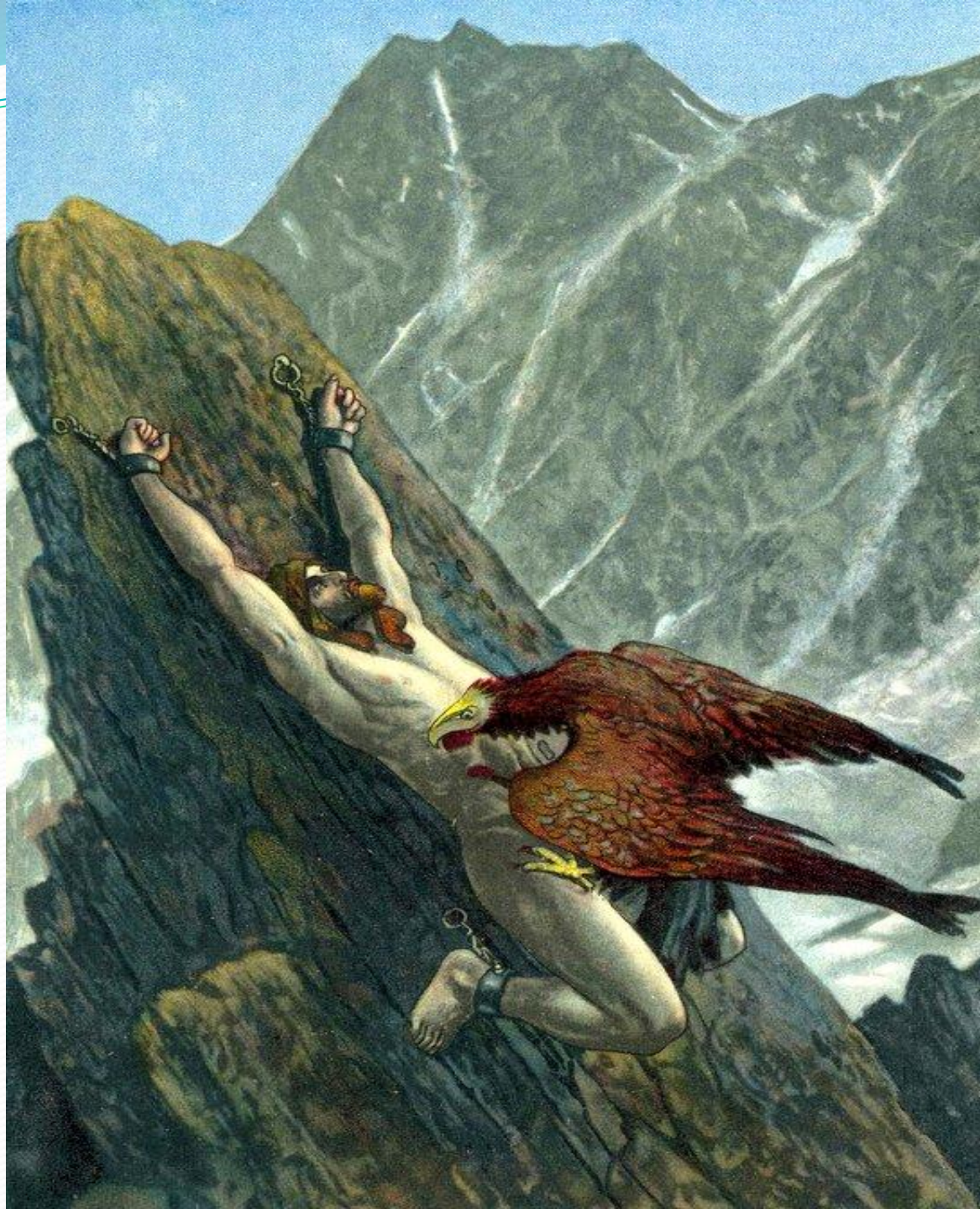
Міф про “золотий вік” здійснює нормотворення:

- а) визначає систему цінностей спільноти;
- б) вказує на особливі ознаки нації, що відрізняють її від інших;
- в) вказує ідеал відродження, до якого слід прагнути;

- забезпечує стимуляцію національного відродження (тобто шостого елементу системи національних міфів), оскільки вказує на ідеал, до якого треба прагнути;
- відкриває істинну суть речей, оскільки розповідає про їхнє виникнення (адже міф насправді розповідає про гетерогенний світ, який є ідеальним стосовно світу реципієнтів міфа);
- дає поняття колективної долі як обґрунтування самопожертви членів нації.

- ***Міф про обраність***
- відчуття вищості однієї нації над іншою;
- гарантія зміни статусу нації, тобто здійснює смислотворення і долання кризових настроїв в членів нації;
- гарантія майбутнього спільноти, тобто здійснення орієнтації індивіда у часі і просте пояснення світу, його спрощення;
- здійснення чіткого розмежування “свої – чужі”;
- мобілізація мас, адже цей міф звертається особисто до кожного члена нації, обіцяючи йому спасіння, бо виконання місії залежить від дій всіх членів спільноти.

- **Данило Судин** – соціолог, асистент кафедри історії та теорії соціології Львівського національного університету ім. Івана Франка, науковий співробітник відділу соціальної антропології Інституту народознавства НАН України

Захистив дисертацію в Харківському національному університеті ім.В.Н. Каразіна та здобув науковий ступінь кандидата соціологічних наук у 2011 р. Зараз займається дослідженням регіональної специфіки (від)творення української національної ідентичності в сучасній Україні.

- В результаті дослідницького проекту “Львів–Донецьк–Київ–Житомир–Херсон: ієрархія громадянських лояльностей та групових ідентичностей в сучасній Україні”, який проводився в лютому-березні 2010 р підтверджено існування в сучасному українському суспільстві трьох варіантів міфів:
 - українського,
 - радянського
 - амбівалентного.
- Три варіанти міфів взаємонакладаються: один індивід може перебувати в кількох міфологічних системах одночасно

- Міфи про страждання домінують серед реципієнтів українського варіанту національного міфа, а от міфи про «золотий вік» – серед реципієнтів радянського варіанту.
- Натомість серед прихильників амбівалентного варіанту міф про золотий вік не дуже поширений, а от міфи про страждання та героїчну боротьбу – однаково поширені.
?
- міф про козаччину
- радянське минуле
- братні народи

- Не виконує соціальних функцій *легітимізації* цілісності України амбівалентний варіант міфа про “золотий вік”, адже там найбільш поширеним є наратив про Київську Русь.
- Останній же більше відповідає міфові про три братні народи, який активно насаджувався в часи СРСР.
- Радянський варіант національного міфа не заперечує українській нації права на існування, але і не легітимізує її.
- Двоїстий статус націй в СРСР, про що писали Р. Брубейкер та Р. Шпорлюк: радянські нації мали “етнографічний” характер, тобто визнавалося їхнє існування, але не визнавалося право на політичну самостійність. Це породжувало своєрідну напругу та нестабільність в національних відносинах.

- Щодо престижу української нації, то радянський варіант національних міфів є дисфункційним, на відміну від українського та амбівалентного варіантів, які забезпечують відчуття престижності належності до української нації
- Функцію надання політичної престижності нації найбільш ефективно виконує *міф про страждання*. Проте у випадку надання культурної престижності до нього долучається і міф про “золотий вік”, оскільки останній також розповідає про культурну велич нації в минулому.
- *Міф про страждання* створює відчуття належності до єдиної спільноти долі (тобто формує позитивну солідарність), а от міф про героїчну боротьбі означає тих інших, щодо яких відбувається протиставлення (і формується негативна солідарність).

- Нав'язування чотирьох моделей поведінки (авторитарності, ксенофобії, самопожертви та самообмеження).
- Функцію нав'язування ксенофобії виконує переважно міф про.....
- нав'язування самопожертви та самообмеження виконують міф про
- мотивацією для самопожертви є не стільки відчуття боргу перед попередніми поколіннями нації, скільки бажання повернутися до часів процвітання нації це-...
- замість цінностей, які є колективістичними і ставлять інтереси групи вищими від інтересів індивіда,міфи не протиставляють цих двох суб'єктів соціального життя.

